

NÉMETÜNK

MEZŐKERESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telephon: 440

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő: WASSERSTROM SÁNDOR
Felelős szerkesztő: LEITNER ZOLTÁN

ELOFIZETESI ÁRAK:
Belföldön: Egész évre hitközságoknak és vállalatoknak 900 Lei, magánosoknak 260 Lei, K ü l f ö l d ö n : 4-2 Dollár, Kc. 120-80, P. 25-15, S. 30-20, Dinár 200-120.

A világ zsidóságának bojkottja

Írta: Dr. Seitz Viktor, Losonc.

E cikkkel, beszéd formájában dr. Seitz Viktor losonci (Szlovákia) ügyvéd tartotta, a losonci zsidóság negy németellenes manifesztációs gyűlésén, április 22-én. Bizonyítéka ez annak, hogy mennyire egyült érez és gondolkozik, az egész világ zsidósága, a német barbarizmus ügyében.

Ami ma megy végbe a világban, az nem újság a zsidóság történetében, nem premier, hanem **repriz**. Ami premiernek tekinthető a németországi zsidóüldözésében, az a 1700 év óta nem tapasztalt megmozdulása és talpraállása a világ zsidóságának. Tudjuk, hogy a cionai gondolat regeneráló hatásának tudható be az a példátlan történelmi jelenség, amely hosszú századok után képessé tette a zsidókat arra, hogy saját ügyükben talpra álljanak. Mert bár a cionai gondolat a zsidó világnak még csak csekély részét hódította meg, de már elegendő erőt szuggerált a zsidóságra ahhoz, hogy tudjon, vagy legalább is próbáljon saját magáért tenni valamit.

Németország az antiszemizmus klaszikus hazája. Amennyire az antiszemizmus tudományosan megalapozható, azt a németek csinálták. A többi antiszemita a világon csak átmenetileg azok, a németek azonban még az abszurditást is tudományosan szeretik megalapozni. Az antiszemizmus egy german faji sajátosság — a többi fajok ugyanis csak időnként antiszemiták, a germánok azonban antiszemiták azóta, amióta kivonultak a hercegnői őserdőkből. A német faj antiszemizmusa örök és még akkor is fog tartani, ha a zsidók elhagyják Németországot. Itt valójában a vér és a faj kérdéséről van szó, mert nem képzeltető élesebb néprajzi kontraszt, mint az őszlönknél, biológiai felépítésükénél fogva harcias, vérszomjas, kíméletlen és a nacionalista önzéstől elvakított germánok és az őszlönknél fogva pacifista, humanista, alázatos és a nagy nemzetközi eszméktől elvakított, a fegyvert és a vért őszlönösen kerülő zsidóság között. A gazdasági okokon kívül a vérségi okok is döntő szerepet játszanak a német antiszemizmus folyamatában, mert csak a zsidók azok, akik tagadni merik azt, hogy fajok léteznek, csak zsidó vállalkozik arra a vakmerőségre, hogy letagadja azt, ami mindenki előtt nyilvánvaló: hogy zsidó faj és nép az létezik és az nem azonos a többi nemzetekkel és fajokkal. Germanizmus és Izrael összeegyeztethetetlen. Sehol sem lett a zsidók asszimilációja oly óriási haladási, mint Németországban. A liberalizmus száz esztendője sehol sem produkált olyan mély és átütő erejű önmegtagadást, mint a német zsidóknál, de mindezek a dolgok nem segítettek a német zsidókon és a sors fordulójánál az Ur, vagy a Wotan keze lecsapott rájuk.

Ez a német antiszemizmus azonban nem olyan antiszemizmus, mint a lengyel, vagy a dreyfuszkori francia. A né-

met antiszemizmus egyiptomi. Mert itt nem arról van szó, hogy a zsidó ne legyen katonatiszt, vagy hogy ne legyen a Herren club tagja, hanem itt arról van szó, hogy a zsidók Németországból épp úgy teljesen kiűzessenek, mint ahogy Egyiptomból, vagy Spanyolországból történt, mégis az a különbséggel, hogy Spanyolországban, aki katolizált, az maradhatott, ellenben Németországban nem lehet maradni, mert áttérni egyik hitről a másikra, vagy egyik politikai pártból a másikba, ehhez semmi különösebb megerősítés nem kell, de áttérni egy fajból a másikba, az lehetlenség. Azonkívül a spanyol zsidók, ha már kényszerültek is az ország elhagyására, vihették magukkal a vagyonukat, azonban a német zsidóknál ez lehetlenné van téve. A német kormány szándékai nyilvánvalók: Először is a zsidókat összes állampolgárrá, sőt magánjogaikkal megfosztani, azután ugyanezzel adókkal a zsidók vagyonát elrabolni és az állandóan élesztett terrorral a zsidók életét Németországban lehetetlenné tenni és őket menekülésre kényszeríteni.

Ezen nyilvánvaló szándékkal szemben a zsidóságnak csak egyetlenegy fegyver áll rendelkezésére. Ez a gazdasági bojkott. Ugyanis meg kell gondolni, hogy a világ gazdasági összefüggéseit és a piacok elolvasztását a nagy iparos és nagy kereskedő nemzetek közötti versenyt élesebbé tette mint valaha, Magától értelődik, hogy azok a keresztény nemzetek, akiknek Németország a világpiacon veszedelmes konkurense, megragadnak egy ilyen külön alkalmat és ők maguk is szilítják a világ zsidóságának bojkottját a németek ellen. Meg kell ugyanis gondolni, hogy bár a világi zsidósága gazdaságilag nagyon leromlott, azonban a kulturálisan ugyanilyen arányban romlott le, így tehát a zsidóság stratégiai pozíciója a világ

közgazdaságában nem változott. Az a nagyarányú közvetítő szerep, amit a zsidóság a világkereskedelemben évszázadok óta elfoglalt, ma is megvan, sőt, úgy látszik, fokozottabb mértékben mint azelőtt. A nagy események láthatóvá tesznek sok olyan dolgot, amik eddig el voltak fedve és így kitűnt, hogy a Németországnak Amerikában tendáló exportja 80 százalékban a newyorki zsidók kezén megy keresztül. Kitűnt, hogy a német nagyipar és nagykereskedelelem jó részben — ha ugyan nem teljesen — részben a zsidók műve volt és a zsidó kereskedelmi és ipari tevékenység tette nagyvá a császár Németországot.

Ez a zsidó bojkott ma már nem csak zsidó bojkott, hanem erősen angol, francia, amerikai és belga bojkott, a német konkurencia ellen. Ez a körülmény megadja a lehetőségeit annak, hogyha a zsidók, akik az egész világon jelen vannak, erre a bojkottra kemény szándékkal ráfekszenek, akkor Németország a zsidó kérdésben engedni fog. Ennek megvan a konkrét jele is: így látjuk, hogy a német nagy filmpar egyösszere tönkrement, amely egyébként is zsidó kezében volt. A német márka első megindása a stabilizáció óta pont a zsidó bojkottal egyidejűleg jelentkezett.

Ha tehát komolyan akarunk a német zsidókon segíteni, akkor nekünk ezt a német bojkottot össze kell kovácsolni. Felelőleges, hogy német árukat vegyünk, csak a német önhittség mondhatja, hogy a német áru pótolhatatlan. Az egész német nagyipar nem több mint 60 esztendő, azelőtt is voltak kulturnemzetek, sokkal kulturáltabbak mint most, pedig nem is volt német áru a világon, ma már nincsen kulturélet, a XIX-ik század nagy szellemi birodalmát elveszték és feltűnt, hogy éppen azóta, amióta a német áru megjelent a világpiacon. Tudnunk kell azt, hogy a német zsidóságon csak ez a bojkott segíthet, ha pedig ez a bojkott nem sikerül, akkor a német zsidók elvesztek.

Ne rángassák megint elő a szatmári kérdést!

Nyílt levél Wézel Albert főrabbi urhoz, az erdélyi ort. közp. Iroda elnökéhez.

Igen tisztelt Elnök ur!

Amikor pár nappal ezelőtt láttuk közreadott értesítését, mely szerint a központi Iroda válaszmánya e hó 16-17-én Kolozsváron ülésézn fog, egy tilkos érzés azt sugallta, hogy most ismét előállnak a szatmári hitközség elleni akcióval. Aki ugyanis ismeri egyrészt a Freund-párt menteltetését, másrészt a központi iroda mai összetételét, ismeri továbbá azt az alaptalan hejsszát, amelyet a Freund-párt a múlt év szeptemberében választott új előjáróság ellen a központi iroda útján újból megindított, sejtette, hogy Freundék nem fognak elmulasztani egy kínálkozó alkalmat, hogy ismét megkíséreljenek kiprovokálni valamilyen

erőszakos határozatot a szatmári hitközség ellen.

És tényleg, sejtelmünk nem csal, mert Ön Elnök ur legnap csakugyan értesítette a szatmári hitközséget arról, hogy a f. hó 16-iki válaszmányi ülésen szöba került a szatmári főrabbi kérdés, miután azt a Freund párt kívánságára napirendre tűzték ki. Együttal Ön arról is értesítette a hitközséget, hogy az miként a Freund-párt is 5 delegátussal képviselheteti magát a gyűlésen.

Mindannak dacára, hogy számítottunk arra, miszerint a Freund Chaim alelnöklele alatt álló és az ő szellemében vezetett központi iroda engedni fog a Freund párt

Ha elegánsan és olcsón akar öltözködni keresse fel

CZITROM

uri szabóságát,
ahová a legújabb tavaszi divatkülönlegések már megérkeztek!

ORADEA, MERT-UCCA 2.

követelésének és újból szőnyegre hurcoltja a régen elcsépell szármári ügyel, amely annyit botrányt provokált és annyira megszegyenitelle a zsidóságot, mégis borzszónak tartjuk, hogy igen tisztelt Elnök ur nem gátolja meg e szerencsétlen és végleg elintézetnek tudott kérdés újbóli előrangolását.

Mert hiszen, ha valakinek, legelsősorban Önnek igen tisztelt Elnök ur tudnia kell, hogy a szármári hitközség vezetősége a központi iroda minden jogos és jogtalan követelését száz százalékon felül teljesítette. A hitközség vezetősége mult év nyarán lemondott mandátumáról és új választás elő bocsájtotta hivatalát, még pedig olyan súlyos feltételek mellett, amelyek nyílt ellenmondásban voltak a joggal, igazsággal és méltányossággal. Önnek tudnia kell Elnök ur, hogy a hitközség az Önök által a mult nyáron elrendelt vágatást tilalom illetve megszüntetés után a Freundék által bevezetett fekete gabella és felére leszállított gabella miatt súlyos anyagi veszteséget szenvedett ugyanakkor, emiatt kötelezettségei egy banival sem csökkentek.

Önnek tudnia kell, hogy ma mennyire nehéz egy hitközség ügyeit intézni és a hitközségi kereteket fenntartani.

Ön tudja, hogy a zsidóság ma válságos időkkel él, amikor a zsidóságot az egyetemes bajok elleni védekezés kérdése foglalkoztatja.

En Ön mégis ma ismét időszerűnek tartja azt, hogy a Freund-párt diktandójára a szármári ügyet újból előszedjék a lomtárból?

De hát mit akarnak azok a békeron-tók? Hiszen tudomásunk szerint a hitközség vezetői mindent meglettek a rabbikérdés végleges likvidálására. Tudomásunk szerint a hitközségi vezetőség úgy levélben, mint küldöttségileg felkérte a nagykarólyi főrabbi urat, hogy foglalja el a szármári rabbiszéket. Azért senkit sem lehet felelőssé tenni, ha a főrabbi ur egyenes válasz helyett, lehetetlen feltételeket szabott azon esetre, ha lemondana a szármári rabbiszárról. A főrabbi ur bizonyára úgy gondolja, hogy nem foglalhatja el a szármári rabbiszéket. De akkor miért nem hagyja békében ezt a hitközséget és miért akarják Freundék újból felzavarni a békét és nyugalmat?

Fonolja meg Elnök ur, hogy a központi iroda nem veheti magára a felelősséget, hogy a történelem után a szármári hitközséget újabb vexaturáknak és megpróbáltatásoknak tegye ki. Nagyon kérjük és ajánljuk, vegyék le a szármári rabbikérdést egyszer és mindenkorra a napirendről és örüljenek, hogy a szármári hitközség annyi csapás után úgy, ahogy még fenntartja magát!

Ezt a zsidóság érdekében elvárjuk Ön-től Elnök ur.

Satu Mare, 1933 május 8.

Hittesztvéri üdvözléssel:
A satumarei orth. izr. hitközség tagjai.

Mondhatjuk, hogy a legrosszabbkor jött! Most, amikor 600.000 német zsidó a vándorbotot veszi kezébe és e percben nem is tudja hova meneküljön, hogy életét menlisse, most, amikor az egyetemokról kiverik a zsidó diákokat, most, amikor minden falat kenyérért a zsidóknak élet halál harcot kell vívnia, most, ezekben a nehéz időkben megint előveszik a „szármári” ügyet.

Fenti levél, melyet igen előkelő és a szármári zsidó közelében szereplő egyéni

ségek küldöttek be lapunkhoz igen szordinosan igyekeznek a kérdéshez nyulni. De a levél minden sorából kiérzik, hogy kétségbeesett aggodalom szólal meg benne. Mi lesz? Ez a megkínzott, elől a rabbikérdéstől idegileg és a hitközségében anyagilag is tönkrement zsidóság odakiáltja most megint a Központi Irodának: elég volt! Már nem bírják tovább idegekkel és kétségbeesetten jadjulnak fel a Freund féle terrorakció beindítására. Érzik előre és tudják a multak tapasztalataiból merítve, hogy ennél a csoportnál nincs kímélet és nincs megállás. Most, a nagy vereség után, pihenetek egy ideig. Miután a hitközség többsége nyilvánította akaratát, mely szerint nem akarják az ügyet tovább előré állítani. De nekik semmi sem elég szent, legkevésbé a hitközség belbékéje és nyugodt jövőbeni fejlődése, hanem megkezdik ismét az ádáz harcot.

Lapunk, mint az erdélyi zsidó közvélemény érzéseinek öre és igazi hangulatának szószólója, szintén kihangsúlyozza a memelót. Ne éllezze ki a Központi Iroda a relative megnyugodott helyzetet. Ne teledje, aki szél vel, vihar art. Most idejekorán kérjük az erdélyi közvélemény nevében, hogy ne borítsák fel újból e nagy és tekintélyes hitközség belbékéjét. Az Iroda közbecsülésben álló tekintélyes elnöke, a Wézel Albert elnök ur, jól fontolja meg a következményeket és hozzacsatlakozván fenti levél intencióhoz, mi is csak egyet kérünk: nyugalom az össz zsidóság érdekében. Ne induljon meg a bomlás lavinája. Most állítsa meg mig nem késő. Reméljük, hogy a levélnek kellő eredménye lesz és nem kerül ez a kérdés napirendre. Ne romboljunk saját soraink között, amikor annak semmi szükségét nem látjuk!

Az erdélyi orthodox zsidó közvélemény feszült figyelemmel várja az ülést. És reméljük, hogy a sötét fellegek elvonulnak a horizontról, anélkül, hogy kiörne a nagy vihar! Most nem szabad, hogy vihar legyen. Nem szabad!

Gyógyulást és üdülést keresők részére
legideálisabb és megfelelőbb helyet egész Erdélyben nem talál!

Menyháza fürdő

•nél (Arad. m.)

Fekvése, klímája és erősen rádium-tartalma, kristálytisza forrásvízei elsőrendű klímáikus és gyógyfürdővé avatták.

Az első szezonban (Jun. 1-Julius 3-ig) nyaralók részére 50% engedmény

Kérjen részletes prospektust.
Cím: **DIRECTIUNEA BAIOR MONEASA.**

Kohn Dávid, a leköszönt varadi orth. hitközségi elnök levele a „Népünk”-höz

Szöszzerint közzölük, a Kohn Dávid hozzánk érkezett alanti levelét:

A sajtóférvényre való hivatkozással, kérem, hogy az alábbi helyreigazító közleményt a „Népünk” legközelebbi számában ugyan azon helyre, ahol a cikk megjelent, közreadni sziveskedjék.

Valóllan a „Népünk” I. hó 5-iki számában megjelent cikknek reám vonatkozó kiétele, amely szerint:

„Kohn Dávid is az Ukrajnai Árvák és az Orth. Zsidó Sajtó alapra gyűjtött pénzelet más közcéllra használta fel és azzal az adakozóknak sokasem számolt el”.

Ellenben a valóság az, hogy mindazokat, akik az Ukrajnai Árvához megvételéhez kölcsönnel, vagy adománnyal járultak, értékelre hivam össze, melynek halálozása alapján, mindenki kivétel nélkül kölcsön adott, vagy adományszólt pénzt visszakapta.

Az Orth. Zsidó Sajtó alapra beérkezett adományok és azoknak betétkamatait belétkönyvben vannak elhelyezve.

Oradea. 1933 május hó 8. Kohn Dávid.

Fenti levélre csapán következő a megjegyzésünk: Aki figyelmesen olvasta legutóbbi számunkban megjelent cikkünket, az olvashatta azt is, ami fenti nyilatkozatban is benne foglaltatik, hogy t. i. „más közcéllra” használta fel. Ez a szó, hogy „közcéll” magába foglalja azt is, hogy egyéni becsületében nem bántottuk Kohn Dávidot. Viszont vannak olyanok, akik az ukrajnai árvák gyűjtőakciójához hozzájárultak, pénzüket nem kapták vissza és tudomásunk szerint, abból templom épült. Ez nem magáncél ugyan, de az adakozók egyrésztnek belegegyezése nélkül oly agudista párttemplom épült belőle, mely a nagyváradi orth. hitközség bevételi forrásait gyengítette. Részben nem oda jutott tehát, ahová kellett volna és ahová az adakozók azt szánták. Viszont a sajtóalapra gyűjtött pénz, amely kimondottan az egész országban már évekkel ezelőt a zsidó sajtó erősítésére gyűjtetett, „befagyott” egy helyi pénzintézetnél és így elvonult azon nemes céllól, amelyre azt Kohn Dávid annak az erdélyi zsidóság adományozta. Könyveműben lett tehát ez a közpénz kezelve, amellyel Kohn ur ezideig soha el nem számolt, habár nem vonjuk kétségbe, hogy a pénz egy értéktelen „betétkönyvben” még ma is meg van. Ennyit az igazságnak. Több hozzállenni valónk nincs. (w)

Első és egyedüli mechanikai gyár **BECELAN** ajánlja szerencsés árban gyártmányait.

- 1 darab H. W. minőségű Talez No. 1. 120/160 cm. nagyságban, szép selyem csikokkal 170 lei.
- Más méretű és minőségű talezok árai ennek arányában. Visszont-eladók 10—20% rablót kapnak. Kiváratra díjmentesen katalógus.

ד"ר פאן הערליך
אין פאר תולדות דער איינגעזעצער קאן
דיעס איז אונזערע זאך
„Számeth Henrich Oradea, Nilgesz-telep, fűszerüzlet”.

— **Böjnap Csehszlovákiában.**
A szlovenszki Vánd. Háróbnim (orth. rabbi tanács) körleivelben értesítette határozatáról az Orsz. Központi Iroda kebelébe tartozó összes hitközségnek, hogy a németországi zsidóság helyzetének megjavítása érdekében böjnapot rendelt el Jár hó 5-ére, (május 4) melyet ezöla szigoruan keresztül-nie kell. Ezenkívül, hogy egy a reggeli, mint az esti imánál a nagyimpek és bünbendő napok imája, az Ovinu Milkenn mondassék. (Koszvynu helyett Zochrenu) és a Tachnun ima után az „Achenu kol bész Jiszrael „Teviverünk nekünk az egész zsidóság” kezdetű ima kapcsolassék be. Ezen utóbbi imát visszavonásig naponta kell elmondani, míg a németországi zsidóság helyzete meg nem javul. (A budapesti orth. hitközség Kazimczy-uccai templomában is az imarendhez fűztek ezen imát). Mindazon, akik bármilyen okból nem böjölhettek, azok megváltást tartoznak fizetni, amit a hitközségek legtekintélyesebbjeit házról házra járva összeszedtek és amely összeg a németországi zsidók fellegítését fogja szögáni.

Vásároljunk szövetet első kézből!!

Megbízható minőség, olcsó árak, nagy választék, szolid kiszolgálás!

DEUTSCH posztóáruház, Oradea

Nem lévészendő össze a cég pontos címe: **Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) Sas-palota.**

Beérkezett új árak: Férfiöltöny-divatszövetek minden színben, felöltő és trench-coat anyagok, csikos divat- és sportnadrágok, garantált szintartó kék és fekete anyagok minden kivételben, papíreverenda és egyenruha-szövetek, legdivatosabb fresco anyagok, lüszter, ruhavászon, tennisz- és sport-kelmék, biliárd- és kocspoztók, belésárak minden létező kivételben.

Ha jót — olcsón akar vásárolni, úgy ön is cégünknel vesz!

A „Der Stürmer” támadása

Már nincsenek olyan szavaink, amelyek kifejezék azt a mértéketlen elkéserevést, amely előtt minden zsidót, a német eseményekkel kapcsolatban. De ott Hitler az ur és az a barbár lömög, melyen csak más a „kultura”, elkergelt azokat a zsidókat is, akik bebizonyíthatólag megmenetltek a világháboruban a németek frontját, amikor például a chilei salétrom, amely addig pótolhatatlan volt, Hager professzor zseniális találmányával pótolva lett. De messzire vezetne, ha mindent leírnánk, amit a zsidóság lett és amiért hálálanság lett jutalma.

Ez németország! De itt Erdélyben, a szécsók és svábok épen olyan agresszívek, mint saját hazájukban. Szomorú, hogy a kormány lüri ezt és nem tiltja be például azt a temesvári veres cimbetűkkel megjelölt „Der Stürmer” című kampószerkesztés lapot, amely miután részletesen kifejti, hogy a zsidók tönkrettekék a németiséget és ezért most megszabadul a zsidó uralomtól, arra hívja fel az erdélyi németeket, hogy bojkotálják a zsidó kereskedőket. Kijadja a jelszót, hogy zsidó üzletbe ne menjen be a német ember, aki megelégette „a zsidók

világuralmát”. Soha ne vegyetek zsidótól, ezt adja ki jelszónak a Stürmer.

Eme komisz és gaz támadás felett nem térhelünk napirendre. S itt úgy érezzük, hogy a mi kapunk előtt is kopogtat már a minden felperzselő gyűlölet.

Dacára annak, hogy a zsdóság lürelme ugyszólván végtelen, soha senki nem beszél még arról, hogy a Romániában élő zsidó kisebbség bojkotálja az itteni németiséget. De ha ez a tónus lesz urrá nálunk is, akkor egy páratlan harcra van kilátás. Egyik kisebbség falja majd fel a másikat. És mert ismerjük a szécsók és svábok helyzetét Erdélyben, mert tudjuk, hogy tiszter gazdagabbak, mint a románok, vagy magyrok, vagy zsidók, mert tudjuk, hogy milliárdos nagy iparvállalatok léteznek itt, amelyek nem tudnak egzisztálni zsidó vevők nélkül, nagyon megjárhatják, ha a zsidóság sarkára áll és megkezdjük azon vállalatok felsorolását, amelyek antiszemita, s amelyek gyártmányait bojkotálni kell. Most még nem tartjuk időszereznek, mert a „Stürmer” még nem érdemli meg, hogy azonosítsuk az egész

németiséggel. Bár tudjuk, hogy a hivatalos álláspont sem áll lávol tőle. Mi érezzük és tudjuk, hogy többet veszítene egy kölcsönös bojkot esetién a szécsók, mint a zsidóság. Mert ezen megrövidülne anyagilag néhány kis zsidó boltocska. De a nagy posztó, kávépótlék, cipőkrem vállalatok meg a többiek is mind nagyon megtudnák, hogy a zsidó összetartás fájó nyomokat hagyva az üzleti eredményeikben.

Most még türeink. Türrük a Stürmert és türrük a többi provokációt. De minden türelem véges. Es nem tudjuk, hogy holnap mi lesz. Ez nem fenyegetés, csak a tények regisztrálása.

Végül még azt kérjük: mit csinálnak majd Stürmerék, ha egyszer majd előbb-utóbb rezsimváltozás lesz az „anyaországban”. Mindenütt nyugalom lesz már, de az itt vett mérges mag közben kikel és azokat mérgezi meg legjobban és itt agyon gazdaságilag, akik ma a „minden zsidót bojkotáljatok” jelszót meggondolatlanul és megszedülten, kiadták.

Ha a „NÉPÜNK”-et olvasod, jussson eszedbe az előfizetési díj is!

Es tobt...

von: Samu Kepes

Der Wahnsinn tobt im deutschen Lande,
Orgen fiera Irrsinn und Wahn.
Der Juden-Schrei verhallt im Sande;
Erbsenmen kennt heut kein German!

Was kümmert sie Kultur des Westens?
Was, Sitte, Moral und Christentum?
Darüber sind sie einig längstens:
„Ali Ungluck kommt vom... Judenthum!”

Das grosse Volk des edlen Stammes
Bezeugt jetzt Muth und Tapferkeit.
„Schlaff bleibt kein Arm des deutschen Mannes”
„Weans heisst vertilgen Judas Leut!”

Heroen-Schaar des Menschen Gelstes...
Leuchten der Kunst und Wissenschaft...
„Verschwunden müssen sie!” so heisst es,
Denn Hitler nun das Reich neu schafft.

Für wahr nicht ferne ist die Zeit,
Wo Deutschlands Boden acht und kracht.
Die Tragödie!... Sie naht bereits:
— Die wirtschaftliche... Marne-Schlechte!

Hitler birodalmának borzalmából.

Egy menekült elbeszélései.

Hitler rémuralmáról eddig nem mindent tudott meg a külföld. A német sajtó guzsaiban köve s csak a náci szellemű lapok jelennek meg, melyek természetesen hallgatnak a középkort is megszegyenítő német barbarizmusról. Ami most Hitler és Örging

hazájában lejátszódik annak nincs párja a világtörténelemben. Április 24 én érkezett Ruzsinszkóba egy sápadt arcú német zsidó menekült egyenesen Hamburgból. Ide menekült a rokonaihoz, bár 25 éven keresztül tiszlességes adófizető polgár volt Németországnak. Nevét saját kérelmére nem írom ki, érhető is hiszen családjá még ott maradt és félti őket a náci bosszujától. A német menekült ezeket beszélte el nekem: Dávid Rösenfeld oltani zsidó metszőket, utóbbinak 32 éves fiát is. Nevezeteket végig kergelték a város legforgalmasabb utcáin, mindegyiköknek metszőkést adtak a kezükbe és arra kényszerítették őket, hogy teli torokkal kiabálják: Itt mennek az állatkínzók! Majd a „Deutschland” dalt kellett elénekelniük, a város hillerista érzelmű lakosságának vigyorgó és baholozó kísérete mellett. Azután a várostól messze eső léglagyárba hurcolták őket és egy előre megáesolt gödörbe dobták a szerencsétleneket. Valósággal élve eltemeték őket. Ilyen véreztető helyzetben arra kényszerítették Rosenfeld metsző fiát, hogy az apja metszőkésével vágja le annak ősz szakállát. A fia ezt a barbár parancsot megtagadta, mire a gyilkos náci elővettek egy újságpapírt, azt meggyújtották és az öreg metsző szakállá alá helyezték, amely percek alatt leperzselte a szakállt és iszonyu égési sebeket hagyott arnk arcán. Ugyanevvel a módszerrel gyújtották meg a metsző fiának a haját is. A perzselés után nagy hólyagok ütöttek ki a fejbőrön, amelyet ez emberi mivoltukból kivetkőzött beszlák, borzalmas kínokat okozta, leboroltáltak. A kínzások délután

kettőtől este 7 óráig tartottak. Az öreg metsző ezalatt az idő alatt összetett kezekkel rimázkodott megkínzóinak, hogy inkább öl-jék meg csak ne kínozzák tovább. Hitler beszlái azonban csak röhögtek és állati gyetyellenséggel kínozták tovább a szerencsétleneket. Betelözésűlt mindhármuk nyakára hurkot vetettek és az akasztás minden borzalmasságát éreztették velők, a hurkot annyira szorították, hogy már a nyelvek is lógott s csak pillanatok választották el a számokra megnyugvást jelentő haláltól. Dr. Wilhelm rabbi és 2 hitközségi előjáró bátor és erélyes lépésének hatására alatt engedték ki a szerencsétleneket a középkor barbár kazamatáinál iszonyubb kínzó műhelyből, a haláltéglagyárból. A Dortmundban megjelenő Hitler sajtó pedig vastag betűkkel hozta másnap: „Megszüntették városunkban az állatkínzást! A metszőket nehogy a nép meglincselje „védelmi” letartóztatásba helyeztük”. — Így írt a gaz náci sajtó. Mindhármukat a kórházba vitték és csak a leg-gondosabb ápolásnak köszönhetik, az életben maradásukat. Az öreg 60 éves Rosenfeld metsző pedig Hollandiába menekült elég volt neki Németországból.

Duisburgban a hitközség főbbjait a szombati Isten-liszlelet idején erőszakkal kiragadták a zsinagógából, a kezébe egy horogkeresztes zászlót nyomtak, arra kényszerítve, hogy a Deutschland dalt a piac közepén elénekelje.

Bochumban szombaton este a lakásokból összefogdosztak 71 német zsidó állampolgárt, köztük orvosokat, ügyvédeket, kereskedőket és egész éjjel a barnaingesek keszárnyájában tartották őket minden ok

BUZIÁS-GYÓGYFÜRDŐ (ROMÁN NAUHEIM)

páratlan szénsavas radioactív sós-vasas forrásvizekkel.

Biztos gyógyhatású szervi, elhízásos, érlelmeszesedés szív- és vérkeringési zavaroknál, vesebaj, vörösvérnyeg, lomcsú, hólyaghurut és kimerültség idegesség esetén.

Női betegség a változásos zavarok, terhes nők megelégedés, mérgezőségek nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) esetében legjobb eredménnyel.

Természetes szénsavas sós-vasas fürdő, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, külön konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árrakkal.

Uj modern napfényes stranddal. — Fürdőidény május 15-től október 1-ig.

Prospektus, felvilágosítást szívesen küld:

Muschong Buziás Gyógyfürdő Részvénytársaság

Fürdőigazgatóság, Buziás, Bánát.

Az idén minden olcsóbb mint tavaly! Az idén minden olcsóbb mint tavaly!

Németország ...

Cöbels kölni beszéde során a következőket jelentette ki: — „Mi látjuk hogy a zsidók nekünk ellenségeink; de mégis enyhén bánunk eddig velük, úgy, hogy semmit sem veszítettek. De ne gondolja senki, hogy az enyhe bánásmód gyengeségünk jele. Az egynapos bojkott megbizonyította számunkra, hogy az egész német nép velünk van és együtt jön a kormányval minden nehézségek ellenére.” — Eddig szólt Cöbels nyilatkozata, mely szerint a zsidó tömegekkel eddig csak enyhén bánunk. — Ha mindaz, ami eddig történt a nemzetiszocialista politikának csak enyhe formája, mi vár akkor a zsidóságra, ha a náci erőszaki politikát fognak folytatni?

Május 10-én újul Breslau utcáin hatalmas máglyák gyulltak fel, melyek a nemzetiszocialista tömegek táncolva ugráltak körül. A máglyán a nemzetközi irodalom legkiválóbb termékeit hamvadták el. Ez az égő máglya, a körülötte szü indiai táncot lejő náccikkal a nemzetiszocialista uralom legjelentőzőbb dokumentuma.

A hitleristák által elhamvasztásra ítélt német könyvek közt szerepelnek egyebek közt Upton Sinclair, Alfred Polgar, Schalom Asch, Ilya Ehrenburg, Stefan Zweig, Henry Barbusse művei, Heinrich Mann néhány munkája, Thomas Mann néhány munkája, Fuchtwangel, Hasenclever, Egon Erwin Kisch, Jaroslav Hasek, Klaus Mann, Remar-

que, Ernst Toller, Arnold Zweig, Berthold Brecht, Max Brod majdnem minden munkája. A szociológusok közül Bernstein, Behel és Lassale minden műve, Walter Rathenau egy tanulmánya, Marx összes művei és Lenin majdnem összes írásai. A fekete lista rendkívül terjedelmes.

...
Egy Münchenben megjelenő ultra-árja lap írja egyik legutóbbi számában a következőket: — „A német nép elzsidósodásának és gyökértelenségének kulcsa az ö-testamentumban és ennek egyenes folytatásában: az új testamentumban van. Öing a berlini Sportpalasban még csak a marxista szellem kiirtásáról beszélt. A náci hangadó orgánuma azonban már a kereszténység ellen is hadat üzent, mert annak is zsidó az eredete. (Ajánljuk a Hitler-barát keresztény „Erdélyi Lapok” figyelmébe).

A kiváló magyar pszichológus, William Stern megkeresést kapott, hogy a hamburgi egyetemen megtartandó előadását mondja le. Ugyanilyen „megkeresést” kapl más neves egyetemi tanárok is; Eduard Heimann a válasos szocialista irány képviselője, Richard Salomon történész és Ernst Cassirer az új-kantliánus irány képviselője.

A német kultuszminiszter újabban további zsidó professzorokat szabadságot, a frankfurti, marburgi, göttingai, köingsbergi, és kielii egyetemokről.

Ebben az évben egyetlen zsidó hallgatót sem vesznek fel a hamburgi egyetemen.

Zsidó orvostanárook véleményezését a jövőben semmilyen ügy kapcsán nem veszik igénybe.

A berlini ortodox zsidóság főrabijja, Jona Fränkel, aki hosszabb ideig működött Newyorkban és Bécsben a napokban Prágába érkezett. Fränkel főrabtól még március 7-én lakásán súlyosan bántalmazták a horogkeresztes terrorlegények, úgy, hogy most Prágába érkeztek, még mindig súlyos betegen fekszik. A náci 200 márkát raboltak el a főrabtól és leányát revolverrel fenyegették meg. Az állandó üldözések elől a főrabot csak úgy tudott megmenekülni, hogy néhány híve szőnyegek közé rejtette és úgy vitték el egész a határig. A főrabot most fölőltte be a 70-ik életévét és a legnevesebb rabbi egyike.

Az utóbbi időben nagyobb kósernuszállítványok érkeztek Dániából Németországba. Remélik, hogy sikerül a kósernuszállítványokat kellően megszervezni és gondoskodni a német zsidóság szükségleteiről.

Brüsszelben az elmúlt napokban az Aguda világszervezet konferenciát tartott, amelyen résztvettek a franciaországi, argentin, belgiumi és hollandiai szervezetek is. A konferencia határozatot hozott, mely szerint felhívást intéznek a világ összes községeihez, hogy jövedelmüknek 1% át a német zsidóság felségélyezésének céljaira fordítsák. A rabbiárnak kötelességüké tették ennek az akciónak a támogatását.

Szövet különlegességeink elismerten a legjobbakkal legolcsóbbak!!

Szolid kiszállítás!

Havas & Grünfeld

posztó és bélésaruk gyári lerakata

ORADEA,

Str. Avram Iancu (Kossuth-utca 8.)

nélkül. Másnap a náci sajtó azt írta, hogy „Schutzhaft”-ba vették őket, ami magyarul azt jelenti, hogy a 71 zsidót, saját testi védelmük céljából tartóztatták le. Persze a Hitler sajtó elhallgatta, hogy a 71 embert minden pénzüktől és más értéktárgyaiktól kifizostolták. Egyedül Ungár Mátyástól, ki az oltáni S. entegyelt élők 210 Márkát (8300 Lei) raboltak el. Így néz ki a hitleri védelembe való helyezés.

Ugyancsak Dortmundban történt: A város valamennyi zsidó lakosait összefogdosták, köztük az oltáni gyermekklinika összes orvosait a nagynevű professor dr. Engel híres gyermekorossal egyetemben. Az elfogottak közt olyanok is voltak, kik már született keresztények s csak nagypapjuk vagy dédapjuk volt zsidó. Dr Hilsel a német orvosok büszkességét egy 19 éves náci suhanc, fellegyerezett rohamosztagos megpotozta, mert tiltakozott a jogtalan összefogdosás ellen. 70-80 éves aggokat sem kimélték, úgy hajtották őket a városon keresztül, mint közönséges betőröket. Sokakat teherautókon fogdosnak össze és a lakosság legnagyobb körörmére feltűnő hangos autófülkével jelezték a rohamosztagosok, hogy ime nevesettek, mert ill szállítjuk a haza ellenségeit, a nagy szakmányt, a védtelen becsületes zsidó polgárokat, kiknek csak az a bűnük, hogy zsidóknak mernek születni. Az összefogdosást egész héten folytatták, egy ellentálló zsidó mérnököt úgy rugtak hasba, hogy súlyos belső vérzéssel kellett azonnal a kórházba szállítani. Napokig a kaszárnya udvarán, hidegben, esőben, a szabad ég alatt szalmaszakókon összezsúfoltan fölőlték nézszakáikat Dor-

mund város intellektueljei állandó rettegés és nélkülözés között. Az összefogdosás okát senki sem tudja. Nem is tudhatták, mert egyéni akciója volt Hitler barna ingeseinek. A városi gyermekklinika ezen idő alatt természetesen orvosi felügyelet nélkül állott és képzhetetlenül félretelhetett egy ilyen gyermekkorházban, melynek összes orvosait elhurcolták. A szegény ártatlan csöpp betegek fel is fordulhattak, nem volt ki gyógyítsa őket. Csak külső nyomásra kezdték őket párosával szabadon bocsátani. A város legelőkelőbb zsidó polgárai meggyötörve és megszegyenülve kerültek haza. Még vagy 15 ember sznylódik ez időlejt a dortmundi hitler-fiúk barna házában. Gelzen Kirchenben, a Flóra Strasse 76 szám alatt levő zsidó templomban szombaton épp az Isten-tisztelet ideje alatt belörték a rohamosztagos irkizitorok és az összes zsidókat, számszerint 41 embert elvitték a rendőrségre, ott össze-vissza verték, a szakálatukat levágták. Az egyik öregebb zsidó nem engedte a szakállát levágni és azt kiáltotta: Inkább öljetek meg, de a szakállamat nem engedem levágni. Ez hatott is. Az öreget nem vágták le a szakállát. Még aznap, tehát szombaton délután aláírtattak velük egy kényszernyilatkozatot, mely szerint tévedésből lettek letartóztatva. Még az volt a szerencse, hogy szombat lévén a zsidók nem hordtak pénzt maguknál és így nem volt mit elűntetni a nácciknak. Vasárnap reggel midőn reggeli mára mentek a zsidók a templomba, a pusztulás képe tárult könyes szemek elé: A templom berendezése össze rombolva a Thórak szélszakítva a földön hevertek. Kommentár felesleges.

Sele, bajor városban ez történt 1933 április 26-án. Sváger Dávid Kolomeából (Galacia) származó ottani textil és féhéremű kereskedőhöz beállított több hitlerista és egy kitasított parancsot felmutatva arra kényszerítették, hogy azt aláírja és nyomban hagyja el Németországot. Sváger, akit az egész község szeretett és megbecsült és aki politikailag teljesen semleges egyén, vonatkozott a kitasított végzést aláírni. Erre teherautót kerítettek az egész üzletét felpakolták és azaz ismeretlen helyre elszállították. A nála lévő 650 márkát (28.000 Lei) elrabolták. Az üres üzletet lezárták a kutasokat elvitték és csak nagy könyörgés árán adtak vissza Svágernek 100 Márkát, amivel elutazhatott Kolomeába.

Berlinben, az Oránienburger Strasse 39 szám alatt van az „Ostjüdische Vereinigung” és a Rosenhaller Strasse 55 szám alatt pedig a „Verein Deutscher Staatsbürger Jüdischen Glaubens” egyesület. Fenti egyesületek előtt már korán reggel gyülekeznek százával különböző foglalkozású emberek. Diákok, leányok, elcsapolt orvosok és elbocsátott tisztviselők, a munkástól egészen az egyetemi tanárig. A zsidóságuk miatt üldözött és az állandó félelemtől és bizonytalanságtól remegő emberek tanácsokat és pénzbeli segítyt kérnek. Mindenki menekülni akar a germán birodalom mai poklából. Nem bírják az ottani levegőt, nincs már ott zsidónak mit keresni. A 12.000 zsidó hősi halott ha feltámadna nagyot nézne a hitleri birodalomban és azt mondaná: Hát ezért adtuk vérünket és fiatal életünket a Vaterlandért? ...

Beregzás, Liebermann Jenő.

HIREK

a „Népünk” cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5693

Péntek: Ijjar 16. május 12
Szombat: Ijjar 17. május 13.

Heti szidra: שבת

Heti háftóra: יום טוב

Szombat kezdete:

üzet bezárás 7.35
gyerlyaguylás 7.45
istentisztele kezdete 7.50
Szombat befejezése 8.50

Perek 4. פ' פ' פ'

— FELHÍVJUK ELŐFIZETŐINKET, különösen azokat, kiket inkasszánsainknak nem áll módjukban felkeresni, hogy hátralekös előfizetési díjakat számunkra haladéktalanul beküldjen sziveskedjenek. Kérjük olvasóinkat, hogy nehéz munkánkban támogassanak bennünket, hogy lapunkat akadálytalanul küldhessük a jövőben is címükre. A „NÉPÜNK” kiadóhivatala.

Az erdélyi orth. központi iroda elnöksége ezúton közli az összes hílközségekkel, hogy május 16-án a központi bizottság, május 17-én pedig az országos képviselőtestület tarti értekezletet Kolozsváron. A központi bizottság ülésének naprendje a következő: 1. A központi iroda költségvetésének előirányzata. 2. Folyó ügyek rendezése. 3. Indítványok. Az országos választmány gyűlésének naprendje: 1. Beszámoló. 2. Zárszámadás. 3. Felmentvény. 4. Folyóügyek. 5. Indítványok. Indítványokat nemcsak a fenti testületek tagjai terjeszthetnek elő, hanem az egyes hílközségek is, ha indítványukat 14 nappal előbb írásban küldik be és a központi iroda indokoltan tartja előterjesztésüket. Az értekezleten szóbelileg is kifejezhetik javaslataikat.

Szombati munkaszüneti iórvény Newyorkban. A newyorki szenátus az elmúlt héten újabb iórvényt léptetett életbe, melynek értelmében mindazok, akik valisuk értelemben a szombati napon munkaszüneteltartanak, vasárnap folytathatják foglalkozásukat. Ezt a iórvényt Albany város tanácsa is elfogadta és életbe léptette. A newyorki szenátus által életbe léptetett iórvény a Somre Sábosz munkásságának köszönhető.

Metszősztrájk Huszton. A huszti metszők az elmúlt héten sztrájkba léptek. A sztrájk oka, hogy a sajtóhitek a végülis pénzeket, az ugynevezett Kepore Galdeket Ros-Hasonótól — Hásáno-Ráboig szedték ezideig, amit a hílközség meg akar változtatni. A hílközség állapítja az, hogy a kepure pénzeket csak Erew Jomkipurtól szedik — Hosáno-Ráboig, hiszen Ros-Hasonokor nem vágnak meg kepureket és így ennek gabella-jóvedelme a hílközségét illeti. A metszők erre sztrájkba léptek, de a hílközség nyomtatósan figyelmeztette őket, hogy amennyiben nem végzik tovább feladatukat, úgy haladéktalanul állásukból elmozdítja őket.

Kérjük mindenütt az „ALBA-IULIA” antiszeptikus pipere szappant Kézmosáshoz használjuk az olcsó és kiváló minőségű „URSUS” szappant

Gyártja: Breckner János r.-t. Alba-Iulia

— **Eljegyzés.** Grosz Ella és Diamant L. Arthur Negresti jegyesek. Az eljegyzéshez ezúton kíván a negresti Ceire Mizrachit sok szerencsét. — **Davidonits Mancit Oradea,** a Ceiroth Mizrachit elnököt eljegyezte **Indig Jenő** Szighet. Minden külön értesítés helyett.

— **Zsidó-arab összecsapás Tangerben.** Tanger. A peszachi ünnepek alatt Tangerben a zsidók és arabok között uccai összecsapás történt, melynek során többen súlyosan megsebesültek. Több arab és zsidó verekedőt őrizetbe vett a rendőrség. A rendőrség megerősítése után a rend helyreállott. Kisebb félreeső városrészekben időnként még mindig megismétlődnek a zavargások. Az összecsapás okát eddig még nem sikerült megállapítani.

— **A krakkói főrabbi elhunyt.** Rabbij Joszef Nechemjő Kornitzer, előbb nagyszöllősi, majd krakkói főrabbi elhunyt. — Tizenkét év óta működik Krakkóban, ahol tapintatos, bölcs egyéniségének sikerült az ellentétes táborok között a békés harmóniát megteremteni. 1921-ig Nagyszöllősen volt főrabbi s a régi magyarországi rabbiar egyik kiválóságát tisztelte benne. A megdicsőült édesatyja R. Akivo Kornitzer krakkói rabbi volt. Már fiatalkorában kitűnt nagy tudásával, éleselműségével s a néhai nagyszöllősi főrabbi R. Pinchosz Chájim z. c. l. (R. Smelke Szöllőser fia) vejeül választotta. Apósa még életében átadta neki a nagyszöllősi rabbiságot. A két év óta elhaltalmasodott szivbaja vitte a sírba az 58 éves főrabbit. Nagy, előkelő család gyászolja.

Gyenge férfiaknak

válaszbélyeg ellenében díjmentesen küldöm szabadalmazott szenzációs

„HEURÉKA”

találmányom ismertetőjét. — Cim: „PATENT 616” (11), 1. sz. postafiók.

Goldmann Bernát

orth kóser vendéglője

Prága

II. Truharska 10 II. emelet.

A legnevesebb szlovákiai orth. rabbi hecsherével

Művész perzsa szőnyegek, szövött gobelinek, külföldi fonalak

Schuihof Emilné

„Orient” Szővművészeti iskola

Oradea, Str. Episcopul Ciorogariu No. 17. Vidéki rendelések utánvétel gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Ezen menorák gyertyatartók, serlegek, évészközök, Templomi kegyeszek, bármily művész kivitelben legolcsóbb árban.

Gyártása és eladása: **„Tacumul”** ezüstáru gyárban CLUJ, Str. Gen. Neulcea (Kornis-u.) 6

— **A palesztinai kormány akadályokat gördít a zsidó bevándorlás elé.** Jeruzsálem. A palesztinai kormány elhatározta, hogy a következő félére engedélyezett certifikátokat nem bocsátja teljes egészében a Jewish Agency rendelkezésére és abból 850 igazolványt tartaleköl. Palesztinai zsidó körök élénk tiltakozással fogadták a kormány inlézkedését, amely nem méltányolja elége a zsidó követeléseket. Itt emlíjük meg, hogy Sir Arthur Wauchope kormányzó foglalkozott a kézművesek és iparosok bevándorlásának módozataival és legkevesebb 240 fontba állapította meg ennek a kategóriának a beutazáshoz szükséges készpénzszükségletét. A Jewish Agency által benyújtott 150 fontos javaslatot a kormányzó nem fogadta el. Március hónapban egyebként 2482 új zsidó bevándorlás történt Palesztina területére.

— **Elismerés egy dánországi zsidó diplomatának.** Dánia és Norvégia között Hagában évek óta per folyik Grünland keleti részének hovatartozása ügyében. A hágai nemzetközi bíróságnak a kérdéses területet Dániának ítélté oda. Az egész Dan sáitó megállapítja, hogy ennek a Dániára néző kedvező ítéletnek kiküzdője dr Georg Kohn, a dán külügyminisztérium egyik zsidó osztályvezetője.

— **Az ügyészség eljárást indított Spira munkácsi rabbi ellen.** Munkácsról jelentik: A minisztérium megkeresésére az ügyészség Spira munkácsi rabbiat szemben eljárást indított, mivel sértő nyilatkozatot tett a kormányról akkor, amidőn adóvégrehajtást vezettek vele szemben. Spira rabbi állítólag sértő nyilatkozott az adóvégrehajtásokról, amert most a bíróság előtt kell felelnie.

— **Zsidó egységfront, vagy külön orthodox szervezet legyen e Palesztinában?** Jeruzsálem. A Népszövetség mandátum-bizottságától az elmúlt hetekben Dr Ruppelt küldték ki, hogy a zsidóság hivatalos képviselőinek problémáját megvizsgálja és erre vonatkozó előterjesztést megtegye. Dr Ruppel fogadta a Waad Leumi (Zsidó nemzeti tanács) képviseletét, mely a palesztinai zsidó szervezetek nyilvánosan elismert képviselője és az Agudath Israel-t. A Waad Leumi képviselői Dr Ruppel előtt kifejtették a zsidó egység szükségességét, mely legeredményesebben tudja képviselni a Zsidó Nemzeti Olthon érdekeit. Az Aguda a fenti javaslatot ellentétben azonban külön szeparált szervezetet kíván.

Influenzától megóvja a fertőtlenítő Szent László toalettszappan

RÖVID HIREK

KOPENHÁGA. A 100 éves kopenhági zsinagoga jubileumi ünnepségen X. Krisztián dán király is megjelent. A király válaszában az előjáróság üdvözlésére. Kijelentette, hogy különös öröme szolgál, hogy megjelenhetett a kopenhági zsidóság ünnepélyén, minthogy a zsidók az ország legjobb és legelőkeltebb polgárai.

Jeruzsálem. A palesztinai vasúttársaság az elmúlt hétközben 170 tisztviselőt épített le. Az arab lapok közül, hogy a főmunkás Jeruzsálemben egy arab egyetemre akar felállítani, amelyre már meg is indultak a gyűjtések. Eddig 4000 lant gyűlt össze az arab egyetem céljaira. Az arab executive képviselőben Musa Kazim Pasa tiltakozott a kormánytól a németországi zsidók bevándorlása ellen. A tiltakozó iratban az arabok arra hivatkoznak, hogy a zsidók Németországot is ép úgy lónkretették, mint Oroszországot.

Berlin. A németországi nemzetiszocialisták zsidóüldözésére, a német zsidóság olyan öntudatos választ, amelyre a világtörténelem folyamán még nem volt példa. A kikeresztelkedett zsidók nagy száma keresi fel a földön a berlini hitközséget és kéri az egyháza utra való felvételüket. — A berlini polgármester rendeletében a jövőben "mózes vallású" zsidókat is be kell venni a városi főútlek és lakások nem lehet bérbeadni. — Tübingenben rendeletet adtak ki, hogy közalkalmazottak csak keresztény üzemekben vásárolhatnak. Az ez ellen vétők legyeim és anyagi felelősséggel tartoznak. A folyamatban levő közalkalmazotti szerződéseket zsidókkal szemben fennállnak, felbontandók. — A német antiszemita szövegű kövétel, hogy az állásukból eltildíró zsidó egyetemi tanároknak a kormány ne adjon ki utlevelet, mert "senki sem garantálhatja, hogy ezek a zsidó tanárok Németországból való kivándorlásuk után nem fogják Párisban, Oxfordban katedrát kapni, ahol nemellenes politikai folyhatnak." — Az amerikai olimpiai komité eltildí foglalt az ellen, hogy 1936-ban, amint az előre tervezve volt, Németországban tartásuk meg a világotolimpiáknál. Az indoklásban kijelentik, hogy nem lehet egyetlen olyan államban sem olimpiázni, amely a sport területén előtű az egyenlőséget és egyenlő jogokat, végül, amely felismeri a krallatza a sportcsapatokot. — A gnfi evangélikus egyház vezetői Meyer főrabbinál tiszteletüket lettek és biztosították őket erkölcsi támogatásukról a német zsidóság megpróbáltatásának eme szomorú időszakában. — A berlini hárokerszerek most arról ámodoznak, hogy meg szervezik az Amerikában élő 16 millió németeket, hogy elmentessék az amerikai zsidóság német-amerikai bojkottmozgalmát. — A német lapok közlése szerint a kormány olyan határozatot fog kiadni, amelyben az egész birodalom területén elrendélik, hogy a zsidókat a többi alkalmazottakhoz viszonyítva csak 5 százalékos arányban lehet alkalmazni.

Vársó. A lengyel belügyminiszter a nemzetiszocialista diákszervezetek antiszemita organizációját felszámolta. — A revizionisták nagy tüntetése rendeztek Ben Gorion szocialista-cionista vezér előadásán. Egy fiatal leány súlyosan megsebesült. Ben Gorion sértetlen maradt. — Április 23—24-én tartotta meg a lengyelországi hitközségek 852 delegátusa konferenciát a zsidókérdésről. A zsidóság határozat hozott az üldözött német zsidóság támogatása érdekében is. — Az elmúlt héten 650 halálos utazott el a szentföldre.

Bukarest. A román kormány felszámolta a nemzetiszocialista rohamcsapatokat. A rendelet a csernovici események kapcsán történt.

Háifa. A közelmúlt napokban tartották meg a helyi technikumon az érettségi vizsgákot, amelyek során 24 hallgató kapott a kormányzó jelenlétében diplomát.

Budapest. Gömbös miniszterelnök legutóbbi beszédében ismét kihangsúlyozta, hogy mily nagy súlyt fektet az összes vallások és nemzetek közös együttműködésére. Nagy nemzeti célokat — mondtotta a miniszterelnök — csak az összes erők teljes hermóniája után lehetséges megvalósítani.

Frankfurt. A frankfurti zsidó kereskedők egy nagy hányada elhatarozta, hogy szombaton a fővárosban zárva tartják üzleteiket. A zsidó kereskedők tehát a vesztély órájában is azzal felelnek a hitleristáknak, hogy még jobban kihangsúlyozzák zsidó voltukat.

Insbbruck. Az itteni internálékat laborában 3 zsidót löttek a múlt héten agyon. A vad az volt ellentek, hogy meg akartak szólni. A vad valódságot azonban nem lehetett kétségtelenül megállapítani. A három lemeszarolt zsidó közül az egyiket Ooldsteinnek, a másikat dr Bernárionnak hírták, míg a harmadiknak neve ismeretlen. Dr Bernárion azért volt internálva, mert mint ügyvéd elvállalta egy kommunista védelmét.

אשרה כשר
Sajt, túró, leavaj joghurt
szalámi felvágottak, hideg és meleg ételek
a legolcsóbb napi árban kaphatók
POLLÁK Á. ort. kóser bodega ARAD
sir. Matei Corvin No. 6. (Hunyadi u.)

A gleivici rabbit súlyosan megsebesítették a hitleristák. Gleivic (Felsőszilézia) város főrabbiját a hitler-bandák megtámadták és szörnyű módon összeverték, úgy, hogy a megsebesült rabbinak ki kellett venni a szemét. A gleivici rabbi unokája a "Teioh-Schor"-nak. Egyidejűleg a Neuderfeld utcában a hitleristák egy zsidó házra bombát dobáltak és a ház tulajdonosa a nagy ijedségtől agyazkódást szenvedett.

Kiutasították a "zsidó Gandhit" Amerikából. Megírjuk annak idején, hogy Dr. Krause a newyorki City-collegium professzora, a legutóbbi versoi antiszemita kilengések alkalmával — az amerikai zsidó közvélemény legnagyobb figyelmébe kényszerítve — újságsztrájkba kezdett, hogy ezzel rábírja az amerikai zsidó tömegeket egy nagyobb tiltakozó demonstrációra. Dr. Krause tanár terve sikerült is, minthogy rövid pár nap alatt tizezres tömegek tüntettek vezetésével a lengyel konzulátus előtt és követelték a lengyel zsidók rehabilitációját. A lengyel konzul kénytelen volt fogadni a zsidó követelést és a legmesszebbmenő ígéretet megadni a lengyel zsidók védelme tekintetében. A sikeres tüntetés után Dr. Krause visszatért a City-egyetem katedrájára, ahol azonban már várta a felmondó levél. Most aztán, hogy a professzornak többé sem állása, sem kenyeré nincs, rövid úton utazta a kiutasítási végzés is. Dr. Krause azonban mint lengyel állampolgár nem mehet csak Lengyelországba, ahol azonban hadbírósgal élhet, mivel a lengyel kormányt külföldön igen rossz színben tüntette fel és nehezségeket lámszolt elő számára. Amerikai zsidó körökben most egy segélybizottság alakult, melynek célja, hogy az amerikai kormányt kieszakóztassa Dr. Krause kiutasításának visszavonásáért.

Felhívás intézetekhez, társaságokhoz!

Internátusok, tanintézetek, sport és turisztikai egyesületek, leányklubok és más testületek és magántársaságok ne felejtsek el CSOPORTOS KIRANDULASAikat összeállításánál, hogy Erdély legszebb üdülőhelye, legkönnyebben megközelíthető vadregényes, alpesi vidéki klimatikus firdőhelye MENYHÁZA.

Természeti szépségekben rendkívül gazdag, oltóságáról és kellemes szórakozási lehetőségeiről általánosan ismert. 50 százalékos utazási kedvezmény. Részletes tájékoztatót készséggel küld:

Directiunea Bailor MONEASA Jud. Arad.

Elegáns szalmakalapok
olcsón és nagy választékban
a „HEDEKA“ Szalonban
Strada Prințul Carol I. (Rah. Kör mellett.)

Találkozóhely!
Az ujonnan megnyitott
„Club kávéház“
Oradea, Zöldfa ucca 1. sz.
elütti helyiség egy a helyi, mint a vidéki kereskedők találkozó helye

Padiólaikkok, poloskairtok, háztartási cikkek
mosó- és pipere-árak, kefe és vegyítők
legolcsóbb beszerzési forrás!
Pontos figyelmes ki-
szolgálás! - Szombat
és ünnepnapon zárva!
Fűtőp Eda
ORADEA, Zöldfa ucca 14.

Szegfű IRÓGÉP Vállalat
vezető MOCSÁRY
Átköltözött Oradea, Bul. Regele Ferdinand 11
Moskovits Palota, Bejárati Prö Patra Könyv-
kereskedésén keresztül.

ZSIDÓ HUMOR ÉS TÖRTÉNETEK NAGYJAINKRÓL

Békés ellentétzés
Kohnnal, a borkereskedővel, találkozik a barátja, a Grün, aki így szól hozzá:
— Mondd, kérlek, mi lett azzal a ve-
vőddel, aki egy borszállításból kifolyólag a nyilvánosság előtt megsértett és akit te visszaserlegeztél?
— En provokáltattam őt, ő provokál-
tolt engem, de aztán békésen elintéztük az ügyet.
— Hogyan?
— Ő visszavetelte a sértést és én vissza-
vettem a bört.

Mendelsohn tanítvány
Mendelsohn, a nagy zsidó zeneszerző, egyszer az utcán sétálva halotta, hogy egy verklis az ő szerzeményét játsza. Odament és így szól hozzá:
— Barátom, ezt a darabot egészen más időben kell játszani. Adja ide a kurbilit, én majd megmutatom, mert én vagyok Mendelsohn, aki ezt a zenét szerzele.

Másnap Mendelsohn újra találkozott a verklissel, akinek mellén most hatalmas tábla fityegett ezzel a felirással:
MENSELSONH-TANITVÁNY
Du ganef...
Egy kiránduló iskola-növendékeit fogadja a pápa is és beszédbe elegendik a gyermekekkel.
— Na, te, — mondja egyiknek — hát mi letszik neked legjobban itt Rómában?
— A Szent Péter templom.
— Hát neked, te másik kisfiu, mi letszik legjobban itt Rómában?
— A sixtusi kápolna.
— Hát neked? — fordult most a pápa a kis Mörickához.
— Nekem maga letszik a legjobban, — végja ki Möricka.
A pápát meglepi a válasz, aztán elmosolyodik és újjával megfenyegve Mörickát, így szól:
— Du Ganef!...
Az udvarias bíró
A bécsi Landesgericht egyik ítélőbírája híres volt példálánu szigorú ítélleteiről és durva modoráról, annyira, hogy a sok panasza végül feletteséhez is eljutott, ehonnan a bírót szigorú írásbeli dorgálásban részesítették és felszólították, hogy mérsékelje cezáromniás hajlamait.
A bírót nagyon bántotta a dorgálás és elhatarozta, hogy ezután nem fog okot adni semmiféle panaszra. Aznapra egy bünpör volt kiosztva rá, melyben egy munkás szekercével agyonvágta az anyósát. Mikor a vádlottat bevezették, a bírő felállt, újjával hamiskésan megfenyegette és így szólt hozzá:
— Was höre ich? Schwiegermutter! mit dem Hacker! totschlagen? Pfuj, Sie Schweinderl, Sie!

A legalitás útja

Irtá: Dr Klein Miksa, az O. Z. P. erdőlyrészi tanácsának ügyvezetője.
Kicsiny események látkében igen gyorsan nagy események képét lehet felal-
latni. A csiuj egyetemen a vasgárdisták uszítására újra fellángoltak az szenedé-
lyek és kibörtök azok a szénalatos
események, amelyek a civilizáció és a
kultura legszégységteljesebb aktusai. Nem
a megádatodottakra jognak vetniezek
az események, hanem a támadóra, mert
az igazság az üldözöttek oldalán van.
A csiuj egyetem zsidó ifjusága mind-
ezidég némán, összeszorított ajakkal tűrte
a mezségnyitást, az emberi lealadás
cselekményeit, de az utóbbi napokban
fellángolt lelkekben is a visszafojtott, a
lefejtett emberi önrzel érzése és arra
az elhatarozásra jutott, hogy nem tűr
tovább, hanem az önvédelem terére lép.
Bármennyire is megértettem az ifju-
ság fájdalmát, bármennyire is átérzem
elkeseredésüket, kénytelen voltam felépni
ezen terv megvalósítása ellen, mert meg-
kiántam védeni a legalitás útját.
— Mit jelent a legalitás útja nekünk
zsidóknak? Jelelti a határlalan bizal-
mat ügyünk igazságában.
Jelelti, hogy történetül ragaszkodunk
ahoz az uthoz, amelyen haladva el kell
érjük az állampolgári jogegyenlőség ösz-
szes attribútumait. Mindaddig, amíg a
zsidóság a felsőbb fórumokhoz járulni
tud, mindaddig, amíg mi vagyunk a jog-
talanul és igazatlanul megtámadottak és
védelmet kérhünk az alkotmánytörvény
értelmében, nem szabad megengedjünk,
hogy elhatározásaink felett újra legyen a
szenedély. Ha pedig az öszes felsőbb
fórumok megtámadták a segítségét védel-
münkre, ugy fel jognak keresni lehatal-
masabb alkotmányos tényezőktől, Öfelségtől
a Királyt és Tőle jognak segítséget kérni
jogaink védelmére. Biztos vagyok abban,
hogy Öfelsége, hűen koronázó megnyitó
beszédéhez, védelmet fog nyújtani, mert
a trón birtokosa öszes alttalaló szá-
mára egyenően fog igazságot tenni.
Bármilyen fájdalmas is legyen rednk
nézve a mai státus helyzetet, nem szabad
elbeszelnünk hitünkkel és bizalmunkat a
jövöben és nem szabad letérnünk a le-
galitás útjáról.
Az önvédelem eszközhöz való nyul-
lás a mi részünkről csak akkor igazolt,
ha már minden rend felborult, azonban
kiszitűség kellene erőt vegyen lelkünkön,
ha ilyen feltételeznénk.
A román állam egy jogállam. A jog-
államban törvények szabályozzák a jog-
rendet és jogbiztonságot és bárki is
akarná felborítani ezt a jogrendet, szembe
kell találna magát a törvény teljes szig-
orával.
Ezért nem szabad tőpot adni ana-
nak a téves felfogásnak, hogy azért,
mert üldöznek, mert megszegyentle-
nek, mert életünknek és vagyonunknak
lörnek, hogy emiatt már felborult
volna az állam jogrendje.

ben. A szenedő fél ott is a zsidó, pedig ha kielejűk a német ipar, kereskedelem, kultura épülelebből azokat a köveket, amelyeket a német zsidóság épített bele, ha elvetjük a német kultura eredményei-
ből azokat a teljesítményeket, amelyeket a zsidó agyvelő eszelt ki és épített bele hazofias lelkesedésével, akkor nem marad belőle egyéb mint a leuton barbárok
összedött épülete. A német zsidóság
hazofias együttérzése, kulturiszomja, tu-
dása és verléke tette naggyá az ital-
masszá Németországot, vagy legalább is
jelentékeny mértékben járult hozzá Né-
metország naggyá tételéhez. Ezért a vesz-
tett háboru után oly módon elbánni a
zsidósággal, emint azt a Hitler-kormány
tette, olyan szörnyű igazságtalansága,
amely kihirta az egész civilizált világ
erkölcsi felháborodását.
A civilizáció és az emberiség útja
ki van jelölve. Alól lehet eltérni jobbra,
vagy balra, de fenttartani, megakadá-
lyozni az emberiségnek előrehaladását a
civilizáció nagy útján, nem lehet.
A Hitler-uralom öszse fog döbni,
belső erkőcsletlen és igazságtalan tar-
tama miatt.
Aki letér az igazság útjáról, amely
ország letér a legalitás útjáról, annak
el kell pusztulni és csak az marad-
hat meg, amelyet a jog, az igazság,
a legalitás, a festvériség eszméi fog-
nak uralni és nem az erőszak és
nem a gyűlölet és nem a jogfosztás
lehetnek alapkövei egy nemzetnek.
A román állam a maga erkőcslet hi-
vatásával itt Európa keletén, meg fogja
tudni védelmezni a modern jog és kultur-
állam elveit. Nincs kétségem az iránt,
hogy a hatalom mai urai fel jognak éb-
redni kissé ábrándozó magatartásukból
és fel jognak ismerni azt a veszélyt
amelyet a vasgárdisták szabad akciói jelen-
tenek az államra. Nemcsak minket zsi-
dókat fenyeget ez a szélsőséges, gyűlö-
letet tápláló szervezet, hanem fenyegeti
a román állam egész jogi strukturáját,
ellentétben áll a román néplelek békés
szándékával és ellentétben áll a román
állam urai-k civilizált világnevelésével.
Ezért hiszem, hogy feljognak ébredni,
mielebb mélyő ábrándozásukból és ér-
vőnyt jognak szerezni az állami rendnek,
velük szemben is és nem fogják tűrni,
hogy a román állam jó hírnevét szélsősé-
ges irányzatú vad csapatok és ligák meg-
hurcolják a civilizált világ előtt.
Mi zsidók nem lépünk az önvédelem
terére. Mi tisztelői vagyunk a rend-
nek, törhetetlen hívei maradtunk a
legalitásnak, ezt hirdetjük szenedő
ifjuságunknak, ezt tartásuk szem előtt,
ezt kövessék, mert csakis ez lehet a
mi védelmünk. A legalitás és ügyünk
igazsága fog megvédeni minket itt ebben
az országban és ez fogja megvédeni
a németországi zsidóságot is. A zsidóság
most is saját szenedési árán hirdeti
a civilizált világ erkőcslet érzésének tiltá-
kozása ezekkel a szörnyűségekkel szem-

ben. A szenedő fél ott is a zsidó, pedig ha kielejűk a német ipar, kereskedelem, kultura épülelebből azokat a köveket, amelyeket a német zsidóság épített bele, ha elvetjük a német kultura eredményei-
ből azokat a teljesítményeket, amelyeket a zsidó agyvelő eszelt ki és épített bele hazofias lelkesedésével, akkor nem marad belőle egyéb mint a leuton barbárok
összedött épülete. A német zsidóság
hazofias együttérzése, kulturiszomja, tu-
dása és verléke tette naggyá az ital-
masszá Németországot, vagy legalább is
jelentékeny mértékben járult hozzá Né-
metország naggyá tételéhez. Ezért a vesz-
tett háboru után oly módon elbánni a
zsidósággal, emint azt a Hitler-kormány
tette, olyan szörnyű igazságtalansága,
amely kihirta az egész civilizált világ
erkölcsi felháborodását.
A civilizáció és az emberiség útja
ki van jelölve. Alól lehet eltérni jobbra,
vagy balra, de fenttartani, megakadá-
lyozni az emberiségnek előrehaladását a
civilizáció nagy útján, nem lehet.
A Hitler-uralom öszse fog döbni,
belső erkőcsletlen és igazságtalan tar-
tama miatt.
Aki letér az igazság útjáról, amely
ország letér a legalitás útjáról, annak
el kell pusztulni és csak az marad-
hat meg, amelyet a jog, az igazság,
a legalitás, a festvériség eszméi fog-
nak uralni és nem az erőszak és
nem a gyűlölet és nem a jogfosztás
lehetnek alapkövei egy nemzetnek.
A román állam a maga erkőcslet hi-
vatásával itt Európa keletén, meg fogja
tudni védelmezni a modern jog és kultur-
állam elveit. Nincs kétségem az iránt,
hogy a hatalom mai urai fel jognak éb-
redni kissé ábrándozó magatartásukból
és fel jognak ismerni azt a veszélyt
amelyet a vasgárdisták szabad akciói jelen-
tenek az államra. Nemcsak minket zsi-
dókat fenyeget ez a szélsőséges, gyűlö-
letet tápláló szervezet, hanem fenyegeti
a román állam egész jogi strukturáját,
ellentétben áll a román néplelek békés
szándékával és ellentétben áll a román
állam urai-k civilizált világnevelésével.
Ezért hiszem, hogy feljognak ébredni,
mielebb mélyő ábrándozásukból és ér-
vőnyt jognak szerezni az állami rendnek,
velük szemben is és nem fogják tűrni,
hogy a román állam jó hírnevét szélsősé-
ges irányzatú vad csapatok és ligák meg-
hurcolják a civilizált világ előtt.
Mi zsidók nem lépünk az önvédelem
terére. Mi tisztelői vagyunk a rend-
nek, törhetetlen hívei maradtunk a
legalitásnak, ezt hirdetjük szenedő
ifjuságunknak, ezt tartásuk szem előtt,
ezt kövessék, mert csakis ez lehet a
mi védelmünk. A legalitás és ügyünk
igazsága fog megvédeni minket itt ebben
az országban és ez fogja megvédeni
a németországi zsidóságot is. A zsidóság
most is saját szenedési árán hirdeti
a civilizált világ erkőcslet érzésének tiltá-
kozása ezekkel a szörnyűségekkel szem-

ben. A szenedő fél ott is a zsidó, pedig ha kielejűk a német ipar, kereskedelem, kultura épülelebből azokat a köveket, amelyeket a német zsidóság épített bele, ha elvetjük a német kultura eredményei-
ből azokat a teljesítményeket, amelyeket a zsidó agyvelő eszelt ki és épített bele hazofias lelkesedésével, akkor nem marad belőle egyéb mint a leuton barbárok
összedött épülete. A német zsidóság
hazofias együttérzése, kulturiszomja, tu-
dása és verléke tette naggyá az ital-
masszá Németországot, vagy legalább is
jelentékeny mértékben járult hozzá Né-
metország naggyá tételéhez. Ezért a vesz-
tett háboru után oly módon elbánni a
zsidósággal, emint azt a Hitler-kormány
tette, olyan szörnyű igazságtalansága,
amely kihirta az egész civilizált világ
erkölcsi felháborodását.
A civilizáció és az emberiség útja
ki van jelölve. Alól lehet eltérni jobbra,
vagy balra, de fenttartani, megakadá-
lyozni az emberiségnek előrehaladását a
civilizáció nagy útján, nem lehet.
A Hitler-uralom öszse fog döbni,
belső erkőcsletlen és igazságtalan tar-
tama miatt.
Aki letér az igazság útjáról, amely
ország letér a legalitás útjáról, annak
el kell pusztulni és csak az marad-
hat meg, amelyet a jog, az igazság,
a legalitás, a festvériség eszméi fog-
nak uralni és nem az erőszak és
nem a gyűlölet és nem a jogfosztás
lehetnek alapkövei egy nemzetnek.
A román állam a maga erkőcslet hi-
vatásával itt Európa keletén, meg fogja
tudni védelmezni a modern jog és kultur-
állam elveit. Nincs kétségem az iránt,
hogy a hatalom mai urai fel jognak éb-
redni kissé ábrándozó magatartásukból
és fel jognak ismerni azt a veszélyt
amelyet a vasgárdisták szabad akciói jelen-
tenek az államra. Nemcsak minket zsi-
dókat fenyeget ez a szélsőséges, gyűlö-
letet tápláló szervezet, hanem fenyegeti
a román állam egész jogi strukturáját,
ellentétben áll a román néplelek békés
szándékával és ellentétben áll a román
állam urai-k civilizált világnevelésével.
Ezért hiszem, hogy feljognak ébredni,
mielebb mélyő ábrándozásukból és ér-
vőnyt jognak szerezni az állami rendnek,
velük szemben is és nem fogják tűrni,
hogy a román állam jó hírnevét szélsősé-
ges irányzatú vad csapatok és ligák meg-
hurcolják a civilizált világ előtt.
Mi zsidók nem lépünk az önvédelem
terére. Mi tisztelői vagyunk a rend-
nek, törhetetlen hívei maradtunk a
legalitásnak, ezt hirdetjük szenedő
ifjuságunknak, ezt tartásuk szem előtt,
ezt kövessék, mert csakis ez lehet a
mi védelmünk. A legalitás és ügyünk
igazsága fog megvédeni minket itt ebben
az országban és ez fogja megvédeni
a németországi zsidóságot is. A zsidóság
most is saját szenedési árán hirdeti
a civilizált világ erkőcslet érzésének tiltá-
kozása ezekkel a szörnyűségekkel szem-

ben. A szenedő fél ott is a zsidó, pedig ha kielejűk a német ipar, kereskedelem, kultura épülelebből azokat a köveket, amelyeket a német zsidóság épített bele, ha elvetjük a német kultura eredményei-
ből azokat a teljesítményeket, amelyeket a zsidó agyvelő eszelt ki és épített bele hazofias lelkesedésével, akkor nem marad belőle egyéb mint a leuton barbárok
összedött épülete. A német zsidóság
hazofias együttérzése, kulturiszomja, tu-
dása és verléke tette naggyá az ital-
masszá Németországot, vagy legalább is
jelentékeny mértékben járult hozzá Né-
metország naggyá tételéhez. Ezért a vesz-
tett háboru után oly módon elbánni a
zsidósággal, emint azt a Hitler-kormány
tette, olyan szörnyű igazságtalansága,
amely kihirta az egész civilizált világ
erkölcsi felháborodását.
A civilizáció és az emberiség útja
ki van jelölve. Alól lehet eltérni jobbra,
vagy balra, de fenttartani, megakadá-
lyozni az emberiségnek előrehaladását a
civilizáció nagy útján, nem lehet.
A Hitler-uralom öszse fog döbni,
belső erkőcsletlen és igazságtalan tar-
tama miatt.
Aki letér az igazság útjáról, amely
ország letér a legalitás útjáról, annak
el kell pusztulni és csak az marad-
hat meg, amelyet a jog, az igazság,
a legalitás, a festvériség eszméi fog-
nak uralni és nem az erőszak és
nem a gyűlölet és nem a jogfosztás
lehetnek alapkövei egy nemzetnek.
A román állam a maga erkőcslet hi-
vatásával itt Európa keletén, meg fogja
tudni védelmezni a modern jog és kultur-
állam elveit. Nincs kétségem az iránt,
hogy a hatalom mai urai fel jognak éb-
redni kissé ábrándozó magatartásukból
és fel jognak ismerni azt a veszélyt
amelyet a vasgárdisták szabad akciói jelen-
tenek az államra. Nemcsak minket zsi-
dókat fenyeget ez a szélsőséges, gyűlö-
letet tápláló szervezet, hanem fenyegeti
a román állam egész jogi strukturáját,
ellentétben áll a román néplelek békés
szándékával és ellentétben áll a román
állam urai-k civilizált világnevelésével.
Ezért hiszem, hogy feljognak ébredni,
mielebb mélyő ábrándozásukból és ér-
vőnyt jognak szerezni az állami rendnek,
velük szemben is és nem fogják tűrni,
hogy a román állam jó hírnevét szélsősé-
ges irányzatú vad csapatok és ligák meg-
hurcolják a civilizált világ előtt.
Mi zsidók nem lépünk az önvédelem
terére. Mi tisztelői vagyunk a rend-
nek, törhetetlen hívei maradtunk a
legalitásnak, ezt hirdetjük szenedő
ifjuságunknak, ezt tartásuk szem előtt,
ezt kövessék, mert csakis ez lehet a
mi védelmünk. A legalitás és ügyünk
igazsága fog megvédeni minket itt ebben
az országban és ez fogja megvédeni
a németországi zsidóságot is. A zsidóság
most is saját szenedési árán hirdeti
a civilizált világ erkőcslet érzésének tiltá-
kozása ezekkel a szörnyűségekkel szem-

ben. A szenedő fél ott is a zsidó, pedig ha kielejűk a német ipar, kereskedelem, kultura épülelebből azokat a köveket, amelyeket a német zsidóság épített bele, ha elvetjük a német kultura eredményei-
ből azokat a teljesítményeket, amelyeket a zsidó agyvelő eszelt ki és épített bele hazofias lelkesedésével, akkor nem marad belőle egyéb mint a leuton barbárok
összedött épülete. A német zsidóság
hazofias együttérzése, kulturiszomja, tu-
dása és verléke tette naggyá az ital-
masszá Németországot, vagy legalább is
jelentékeny mértékben járult hozzá Né-
metország naggyá tételéhez. Ezért a vesz-
tett háboru után oly módon elbánni a
zsidósággal, emint azt a Hitler-kormány
tette, olyan szörnyű igazságtalansága,
amely kihirta az egész civilizált világ
erkölcsi felháborodását.
A civilizáció és az emberiség útja
ki van jelölve. Alól lehet eltérni jobbra,
vagy balra, de fenttartani, megakadá-
lyozni az emberiségnek előrehaladását a
civilizáció nagy útján, nem lehet.
A Hitler-uralom öszse fog döbni,
belső erkőcsletlen és igazságtalan tar-
tama miatt.
Aki letér az igazság útjáról, amely
ország letér a legalitás útjáról, annak
el kell pusztulni és csak az marad-
hat meg, amelyet a jog, az igazság,
a legalitás, a festvériség eszméi fog-
nak uralni és nem az erőszak és
nem a gyűlölet és nem a jogfosztás
lehetnek alapkövei egy nemzetnek.
A román állam a maga erkőcslet hi-
vatásával itt Európa keletén, meg fogja
tudni védelmezni a modern jog és kultur-
állam elveit. Nincs kétségem az iránt,
hogy a hatalom mai urai fel jognak éb-
redni kissé ábrándozó magatartásukból
és fel jognak ismerni azt a veszélyt
amelyet a vasgárdisták szabad akciói jelen-
tenek az államra. Nemcsak minket zsi-
dókat fenyeget ez a szélsőséges, gyűlö-
letet tápláló szervezet, hanem fenyegeti
a román állam egész jogi strukturáját,
ellentétben áll a román néplelek békés
szándékával és ellentétben áll a román
állam urai-k civilizált világnevelésével.
Ezért hiszem, hogy feljognak ébredni,
mielebb mélyő ábrándozásukból és ér-
vőnyt jognak szerezni az állami rendnek,
velük szemben is és nem fogják tűrni,
hogy a román állam jó hírnevét szélsősé-
ges irányzatú vad csapatok és ligák meg-
hurcolják a civilizált világ előtt.
Mi zsidók nem lépünk az önvédelem
terére. Mi tisztelői vagyunk a rend-
nek, törhetetlen hívei maradtunk a
legalitásnak, ezt hirdetjük szenedő
ifjuságunknak, ezt tartásuk szem előtt,
ezt kövessék, mert csakis ez lehet a
mi védelmünk. A legalitás és ügyünk
igazsága fog megvédeni minket itt ebben
az országban és ez fogja megvédeni
a németországi zsidóságot is. A zsidóság
most is saját szenedési árán hirdeti
a civilizált világ erkőcslet érzésének tiltá-
kozása ezekkel a szörnyűségekkel szem-

ben. A szenedő fél ott is a zsidó, pedig ha kielejűk a német ipar, kereskedelem, kultura épülelebből azokat a köveket, amelyeket a német zsidóság épített bele, ha elvetjük a német kultura eredményei-
ből azokat a teljesítményeket, amelyeket a zsidó agyvelő eszelt ki és épített bele hazofias lelkesedésével, akkor nem marad belőle egyéb mint a leuton barbárok
összedött épülete. A német zsidóság
hazofias együttérzése, kulturiszomja, tu-
dása és verléke tette naggyá az ital-
masszá Németországot, vagy legalább is
jelentékeny mértékben járult hozzá Né-
metország naggyá tételéhez. Ezért a vesz-
tett háboru után oly módon elbánni a
zsidósággal, emint azt a Hitler-kormány
tette, olyan szörnyű igazságtalansága,
amely kihirta az egész civilizált világ
erkölcsi felháborodását.
A civilizáció és az emberiség útja
ki van jelölve. Alól lehet eltérni jobbra,
vagy balra, de fenttartani, megakadá-
lyozni az emberiségnek előrehaladását a
civilizáció nagy útján, nem lehet.
A Hitler-uralom öszse fog döbni,
belső erkőcsletlen és igazságtalan tar-
tama miatt.
Aki letér az igazság útjáról, amely
ország letér a legalitás útjáról, annak
el kell pusztulni és csak az marad-
hat meg, amelyet a jog, az igazság,
a legalitás, a festvériség eszméi fog-
nak uralni és nem az erőszak és
nem a gyűlölet és nem a jogfosztás
lehetnek alapkövei egy nemzetnek.
A román állam a maga erkőcslet hi-
vatásával itt Európa keletén, meg fogja
tudni védelmezni a modern jog és kultur-
állam elveit. Nincs kétségem az iránt,
hogy a hatalom mai urai fel jognak éb-
redni kissé ábrándozó magatartásukból
és fel jognak ismerni azt a veszélyt
amelyet a vasgárdisták szabad akciói jelen-
tenek az államra. Nemcsak minket zsi-
dókat fenyeget ez a szélsőséges, gyűlö-
letet tápláló szervezet, hanem fenyegeti
a román állam egész jogi strukturáját,
ellentétben áll a román néplelek békés
szándékával és ellentétben áll a román
állam urai-k civilizált világnevelésével.
Ezért hiszem, hogy feljognak ébredni,
mielebb mélyő ábrándozásukból és ér-
vőnyt jognak szerezni az állami rendnek,
velük szemben is és nem fogják tűrni,
hogy a román állam jó hírnevét szélsősé-
ges irányzatú vad csapatok és ligák meg-
hurcolják a civilizált világ előtt.
Mi zsidók nem lépünk az önvédelem
terére. Mi tisztelői vagyunk a rend-
nek, törhetetlen hívei maradtunk a
legalitásnak, ezt hirdetjük szenedő
ifjuságunknak, ezt tartásuk szem előtt,
ezt kövessék, mert csakis ez lehet a
mi védelmünk. A legalitás és ügyünk
igazsága fog megvédeni minket itt ebben
az országban és ez fogja megvédeni
a németországi zsidóságot is. A zsidóság
most is saját szenedési árán hirdeti
a civilizált világ erkőcslet érzésének tiltá-
kozása ezekkel a szörnyűségekkel szem-

ben. A szenedő fél ott is a zsidó, pedig ha kielejűk a német ipar, kereskedelem, kultura épülelebből azokat a köveket, amelyeket a német zsidóság épített bele, ha elvetjük a német kultura eredményei-
ből azokat a teljesítményeket, amelyeket a zsidó agyvelő eszelt ki és épített bele hazofias lelkesedésével, akkor nem marad belőle egyéb mint a leuton barbárok
összedött épülete. A német zsidóság
hazofias együttérzése, kulturiszomja, tu-
dása és verléke tette naggyá az ital-
masszá Németországot, vagy legalább is
jelentékeny mértékben járult hozzá Né-
metország naggyá tételéhez. Ezért a vesz-
tett háboru után oly módon elbánni a
zsidósággal, emint azt a Hitler-kormány
tette, olyan szörnyű igazságtalansága,
amely kihirta az egész civilizált világ
erkölcsi felháborodását.
A civilizáció és az emberiség útja
ki van jelölve. Alól lehet eltérni jobbra,
vagy balra, de fenttartani, megakadá-
lyozni az emberiségnek előrehaladását a
civilizáció nagy útján, nem lehet.
A Hitler-uralom öszse fog döbni,
belső erkőcsletlen és igazságtalan tar-
tama miatt.
Aki letér az igazság útjáról, amely
ország letér a legalitás útjáról, annak
el kell pusztulni és csak az marad-
hat meg, amelyet a jog, az igazság,
a legalitás, a festvériség eszméi fog-
nak uralni és nem az erőszak és
nem a gyűlölet és nem a jogfosztás
lehetnek alapkövei egy nemzetnek.
A román állam a maga erkőcslet hi-
vatásával itt Európa keletén, meg fogja
tudni védelmezni a modern jog és kultur-
állam elveit. Nincs kétségem az iránt,
hogy a hatalom mai urai fel jognak éb-
redni kissé ábrándozó magatartásukból
és fel jognak ismerni azt a veszélyt
amelyet a vasgárdisták szabad akciói jelen-
tenek az államra. Nemcsak minket zsi-
dókat fenyeget ez a szélsőséges, gyűlö-
letet tápláló szervezet, hanem fenyegeti
a román állam egész jogi strukturáját,
ellentétben áll a román néplelek békés
szándékával és ellentétben áll a román
állam urai-k civilizált világnevelésével.
Ezért hiszem, hogy feljognak ébredni,
mielebb mélyő ábrándozásukból és ér-
vőnyt jognak szerezni az állami rendnek,
velük szemben is és nem fogják tűrni,
hogy a román állam jó hírnevét szélsősé-
ges irányzatú vad csapatok és ligák meg-
hurcolják a civilizált világ előtt.
Mi zsidók nem lépünk az önvédelem
terére. Mi tisztelői vagyunk a rend-
nek, törhetetlen hívei maradtunk a
legalitásnak, ezt hirdetjük szenedő
ifjuságunknak, ezt tartásuk szem előtt,
ezt kövessék, mert csakis ez lehet a
mi védelmünk. A legalitás és ügyünk
igazsága fog megvédeni minket itt ebben
az országban és ez fogja megvédeni
a németországi zsidóságot is. A zsidóság
most is saját szenedési árán hirdeti
a civilizált világ erkőcslet érzésének tiltá-
kozása ezekkel a szörnyűségekkel szem-

ben. A szenedő fél ott is a zsidó, pedig ha kielejűk a német ipar, kereskedelem, kultura épülelebből azokat a köveket, amelyeket a német zsidóság épített bele, ha elvetjük a német kultura eredményei-
ből